

30 ÉVES AZ AJKAI GRAFIKAI MŰHELY

Csabai Tibor megnyitón elhangzott beszéde

Veszprém, Művészetek Háza, 2012

Forrás: <http://arthouseweb.hu/index.php/kiallitasok/12-csikasz-galeria/27-30-eves-az-ajkai-grafikai-muhely>

Tisztelt Hölgyei és Uraim, kedves barátaink! Jubileumi évünk alkalmából szervezett kiállítás sorozatunk első állomásán sok szeretettel köszöntök mindenkit, aki megtisztelte jelenlétével a kiállítást, a házigazdákat, akik lehetővé tették számunkra a bemutatkozást.

Hegyeshalmi Lászlót, aki harminc évvel ezelőtt alapító „latyaként” ott volt a műhely megszületésénél, az itt is megjelent „oldalbordáinkat”, akik elviselnek bennünket, „szaktársainkat”, akik „járják” a magyar vidéki művészsors rögzös útját, egyáltalán mindenkit, aki ma, itt betért a Csikász Galériába. Az Ajkai Grafikai Műhely 1982-ben alakult. A műhelyt 6 képzőművész alapította, amelynek szakmai munkájában az évek során több tucat, mára már neves grafikusművész is részt vett. Kéri Imre grafikusművész 1990-ig irányította a műhely művészeti tevékenységét. 1985-től a nyári művésztelepek nemzetközi rangot vívtak ki. Az évek során megfordultak bolgár, finn, német, erdélyi képzőművészek. Az Ajkai Grafikai Műhely a kezdeti évek múltán egyre inkább elmélyült abban a látszólagos hallgatásban és csendben, amelyben a munkái megszülettek. Tagjai érlelődtek, nőttek az egyes életművek, mindenhol, ahová az élet vetette őket, helyt kellett állni, helyet kellett foglalni. A műhely működött, s bár számos kiállítása volt ország szerte és határainkon túl a szakmai visszajelzések elemzése csekély. Ám művészettörténeti példák sokasága alapján jól tudjuk, hogy művészi minőség és elismerés nem jár karöltve. A művészi minőség egyik legfontosabb esszenciája a műhely esetében a sokszorosított grafikai technikák ismerete, a technikák mesterei alkalmazása és megbecsülése.

Ma sokszor halljuk, hogy a kis rendszerek és közösségek, az átfogó, belátható léptékek, a megélhető értékek és teljességek ideje lejárt. A műhely léte, története rácáfol erre, olyan közösség épült, ahol érték a személyesség, hagyományos értéket őriz, egyben újakat hoz létre. A műhely nem csak alkot, de tanít! Ma nyíló kiállításunkra 53 alkotást hoztunk, amelyek az utóbbi két –három évben készültek, s zömében mindannyian részesei voltunk megszületésüknek. Az egyedi képgrafikák és a sokszorosított grafikák nyári alkotó telepeink alkotásai, ahol módunkban áll e technikák alapos megismerésére, a műfaji keretek feszegetésére, kísérletezésre. Mára az ajkai grafika egyet jelent a hagyományos sokszorosított eljárások minőségi védjegyével, a technika alapos tudásával és alkalmazásával. A technikailag elkülöníthető rézkarc, aquatinta, aquafortis, cinkmarás, hidegtű, mezzotinto, repesztés olyan szakmai ismereteket, hosszú idő alatt kialakuló gyakorlatot igényel, amely mai rohanó világunk felgyorsult mindennapjaiban teljesen ambivalens, a van fél órával, rézkarcolok egyet teljesen lehetetlen, azt meg persze ki vállalja, hogy ehhez egy élet kevés. A képek feliratain láthatjuk, hogy a technikai határok fokozatosan feloldódnak, az egyik kiindulópont, de más technikával teljesebbé válik az alkotás, hogy aztán egy harmadikkal megkapja a végső formát. Pilinszky írja valahol: „Megnyilatkozni azt hiszem megnyírást jelent, ahogy beszélni igazán beszélni, a hallgatást, meghallgatást.

Röviden nyitottságot. Ismerd ezt a beszédet és ezt a hallgatást, mely több mint mi vagyunk.” A külső szemlélő számára, valami mindig hiányzott, valami érthetetlen és megmagyarázhatatlan teoretikus és ezzel megfogható művészeti cél, egy idea, vagy egyszerűen csak egy ok, hogy ez a számunkra is hízelgő iskolateremtő szándék lelepleződjék, de soha nem mentünk bele az okoskodó levezetésekbe, az önkényesnek vagy logikusnak ítélnélhető interpretációkba, az ikonográfiai párhuzamokba és vonatkozás-felmutatásokba, amelyek valamilyen formában biztosan fellelhetők, megtapasztalhatók a közösségen belül. Az Ajkai Grafikai Műhely mindig befelé tágult inkább,

mint pántlikázott szervezete legyen a helyi művészetszínélésnek és ez segítette, hogy együtt maradhatott ez a maroknyi ember. Persze, és ez a legfontosabb: mindenki élheti és művelheti kis világát megcsinálhatja önmagát. A kötődés emberi maradhatott barátság és nem érdek. Ma már elmondhatjuk, hogy a jelenlévő alkotók a rajzművészetnek, ennek a Raffaellótól, Dürertől kezdődően teljesen önálló létezési formának igen alapos ismerői. Mi több, alig van a grafikának olyan változata, alig van a műfajnak olyan része, amelyet művészeink ne használnának, ne ismernének, s talán azt is meglehetne kockáztatni: ne szeretnék. A jó grafikusok, nézzék csak meg a rajzművészetet, sajátos természetű lények. Vagy öntörvényű és saját természetű értéket teremtenek, vagy vállalt feladatként a kor szószólói, törekvéseinek fölerősítői, hasznos illusztrátorai. Azért talán megvonható valaminő konzekvencia, hogy a művészi szemlélet, a világlátás és a korszellem által determináltan, a határozott, több évtizedes munkássággal hitelesített művészi szándékokkal és törekvésekkel vezérelten, persze egymásra is hatva van az ajkai grafikának kollektív tudata és formája. A kérdés, hogyan és miként van jelen, ami van: Nézve a képeket, egymás mellett-felett-alatt, vagy akár egymás takarásában is – kicsi és nagy, színes és fekete fehér, figurális vagy absztrakt. Nem arról van szó, hogy a nagyobb eltakarná a kicsit, (az egyszerűség kedvéért maradjunk e példánál) hanem hogy a kicsi nincs felnagyítva – természetete szerint kicsi – bogarászni van kedvünk nézése láttán, így aztán éppenséggel azonos lehet a naggyal. Megfeleltethető az egyik a másikkal. Egyáltalán azonosítható, a szándék tetten érhető.

Éppen ezért mindenki más és mégse, és e sokszínűség a kvalitással együtt adja a közösség művészi értékét. Mindenki egyedi, még akkor is, ha óhatatlanul egy-egy ember hatása felerősödik, de a hatás beépül, bele szólhat az alkotó folyamatba, mássá teszi az egyedit, még egyedibbé és elkészül a mű, ami csak akkor válik szellemivé, ha egy másik ember megért ebből valamit, amit egy másik ember hozzátesz magából. Ezért van értelme 30 évnek, a múltnak és a mának. Ezért kell mindig feltámadni és újrakezdeni, és ezért lesznek közöttünk olyan emberek, akik egy kicsit furcsák-valami művészfélék, akik együtt is jól érzik magukat – talán ebből merítenek erőt, hitet, akaratot, azért, hogy ne csak mások írják a művészettörténetet, hanem helyben íródják mindenki örömére.

Köszönöm a figyelmet!